

оставя по нѣкога и най-ужасни злодѣяния да се вършатъ. Азъ нѣмамъ надежда отъ къмъ тая страна.

— Азъ се оставямъ въ неговитѣ рѣцѣ, Хлои. Нищо не дохожда безъ неговото съизволение. Има нѣщо, за което азъ трѣбва да му благодаря; това е, че азъ заминавамъ, а вие оставате. Ти ще живѣешъ тука спокойно съ дѣцата: всичкото нещастие ще падне върху мене и само върху мене.

Томъ говорѣше съ сдържанъ и прѣкъсванъ гласъ, но говорѣше твърдо.

— Трѣбва всѣкога да мислимъ за добринитѣ, които Богъ ни праща, прибави той съ развълнуванъ гласъ.

— Добрини? Азъ не виждамъ тия добрини. Това не е право. Не, не е право това, което става сега! На господаря нищо не му е, че те отвеждатъ за негови дългове. Ти си му спечелилъ десетъ пѣти сумата, за която те продава. Той ти обѣщаваше, че ще те пусне на свобода и отдавна трѣбваше да направи това. Може би той да е заставенъ да постъпи сега така; но азъ все пакъ намирамъ, че той е виновенъ, и ти не можешъ ме накара да мисля противното. Ти всѣкога си му билъ вѣренъ, изпълнявалъ си вмѣсто него сума важни работи. Ти повече си се грижилъ за него, отколкото за своята жена и своитѣ дѣца. И той те продава. Ахъ! Тия, които съ чужда плътъ и кръвъ изплащатъ дълговетѣ си, заслужватъ да се струпа върху тѣхъ небесния гнѣвъ!

— Хлои, ако ме обичашъ, недѣй говори така; особно пѣкъ въ минутата, когато ние се раздѣляме може би за винаги. Азъ съмъ ти казвалъ: да нападашъ господаря ми, това е все едно мене да нападашъ. Не азъ ли го носѣхъ на рѣцѣ, когато той бѣше дѣте? Не е ли той по-добъръ отъ всички? Азъ съмъ увѣренъ, че той никога не би се раздѣлилъ съ мене, ако можеше да постъпи другояче.

— Каквото щешъ говори, каза леля Хлои, която дълбоко бѣше проникната отъ чувството на справедливо негодувание; каквото щешъ говори, но той все е виновенъ въ нѣщо. Азъ не мога да кажа въ какво, но че той има нѣкаква вина, въ това азъ съмъ увѣрена.

— Да се уповаваме на Бога, Хлои. Той стои надъ всичко и нито една прашинка не пада безъ негово съизволение.

— Азъ го зная това и все пакъ то не може да ме утѣши. Но защо да приказваме? Баницата е приготвена и азъ ще ти сложа да закусишъ. Кой знае, кога пакъ ще ти наготвятъ така!

За да разберете добръ страданията на негритѣ, които отвеждатъ въ Мисисипи, трѣбва да си припомните инстинктивната имъ привързаностъ къмъ онова мѣсто, отъ дѣто ги отдѣлятъ. По природа тѣ не обичатъ странствованията; тѣ сж силно привързани къмъ своето домашно огнище и никога доброволно не го напущатъ.

Утренната закуска бѣше сложена на масата въ господарската кѣща. Госпожа Шелби бѣше освободила леля Хлои прѣзъ този день отъ обикновенитѣ ѝ грижи за голѣмия домъ. Бѣдната негритянка всецѣло се бѣше посветила да приготи прощалния обѣдъ. Тя закла и сготви най-добритѣ си пилета, приготи по вкуса на мѣжа си единъ великолѣпенъ царевиченъ пастетъ. Около огъня бѣха наредени много столчета и чашки, както биваше само при тържествени случаи.

— Каква закуска! извика Мойсей, щомъ си отвори очитѣ.

И той протегна рѣка, за да си вземе едно кокоше крило, но майка му енергично го отклони отъ неговото намѣрение, като го смушка по шията.

— Тѣй ти се слѣдва, когато посѣгашъ на послѣдната закуска, която бѣдниятъ ти баща прави въ кѣщи.

— О, Хлои! каза съ горчивъ укоръ чичо Томъ.

— Бога ми, не можахъ да се сдържа! каза леля Хлои, като криеше лицето си въ прѣстилката. Азъ съмъ толкова развълнувана, че не зная какво правя.

Моисей и Петъръ замълчаха и си съсрѣдоточиха очитѣ върху своитѣ родители; но малката имъ сестра, като се хвана за роклята на майка си, писна колкото ѝ гласъ държи.

— Трѣбва да ги нахраня, каза леля Хлои, като взе малкото на рѣцѣ. Хайде, ще ви дамъ да ядете и нѣма да ви гълча.

Безъ да чакатъ втора покана, дѣцата се нахвърлиха върху лакомствата.

— Сега да ти приготвя дрехитѣ, каза леля Хлои подиръ закуската. Новиятъ ти госпо-